

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa W.F. i Z.F.  
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)  
o ustalenie,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 25 października 2019 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powoda W.F.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od

orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód Wiesław Florkow powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, która miała wynikać z tego, że umowa sprzedaży nieruchomości z dnia 8 sierpnia 1973 r. jest – zdaniem skarżącego – nieważna. Jej zawarcie w trybie kodeksu cywilnego stanowiło bowiem m.in. obejście przepisów ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1961 r., nr 18, poz. 94 ze zm., dalej – „u.z.t.w.n.”). W ocenie powoda, ewidentne naruszenie prawa materialnego stanowiło także, w okolicznościach sprawy, zastosowanie przez Sądy *meriti* art. 65 § 2 k.c.

Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi – obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398<sup>4</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) – odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.). Dystynkcja ta wiąże się z celem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, polegającym na przytoczeniu prawnych racji przemawiających za zasadnością merytorycznego rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych zadań tego środka zaskarżenia. Publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej sprawiają, że ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ma następczy charakter i warunkowana jest uprzednim pozytywnym zweryfikowaniem powodów przemawiających za jej przyjęciem do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych) (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2018 r., II CSK 303/18, niepubl., i z dnia 19 czerwca 2019 r., IV CSK 576/18, niepubl.).

Złożony przez skarżącego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzał się do przytoczenia twierdzeń będących niepełnym

streszczeniem uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Ujęcie takie zapoznaje sens szczególnego wymagania określonego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. i uniemożliwia Sądowi Najwyższemu uprzednią ocenę przyczyn kasacyjnych, warunkującą merytoryczne rozstrzygnięcie skargi. W konsekwencji stoi ono na przeszkodzie przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17, niepubl. i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17, niepubl.).

Niezależnie od tego konstrukcyjnego mankamentu, motywy skargi kasacyjnej nie pozwalały przyjąć, by skarga była oczywiście uzasadniona.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że zgodnie z art. 6 ust. 1 u.z.t.w.n., ubiegający się o wywłaszczenie był obowiązany przed wszczęciem postępowania wywłaszczeniowego wystąpić do właściciela o dobrowolne odstąpienie nieruchomości, przez co należało rozumieć jej zbycie – jak *expressis verbis* stanowił powołany przepis – w drodze umowy zawartej w prawem przepisanej formie. Przyjął, że w kontekście ustalonych okoliczności faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), nie budziło wątpliwości, iż taki właśnie charakter miała sporna umowa sprzedaży, zawarta przez J.N. i Skarb Państwa – Instytut [...] w 1973 r. Tym samym, zdaniem Sądu, umowa ta nie mogła wyczerpywać znamion obejścia prawa.

Z wywodów wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynikało, by stanowisko to było nieprawidłowe, a tym bardziej, by można je było uznać za wadliwe w stopniu ewidentnym i oczywistym, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.). O wadliwości takiej, wbrew przekonaniu skarżącego, nie świadczyło również – akceptowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 612/13, niepubl. i z dnia 24 maja 2019 r., I CSK 250/18,

niepubl.) – zastosowanie do umowy zawartej w formie aktu notarialnego ogólnej reguły interpretacyjnej wyrażonej w art. 65 § 2 k.c.

Wreszcie, jak wynikało z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, powód nie wykazał, by cena określona w umowie sprzedaży prowadziła do rażącej dysproporcji w zakresie wysokości wzajemnych świadczeń stron. Wyplacone odszkodowanie stanowiło według ustaleń Sądów *meriti* sumę sięgającą niemal 124-krotności średniego wynagrodzenia w gospodarce społecznej i nie miało symbolicznego charakteru. Ustalenia te, jako *questionis facti*, stanowią domenę sądów powszechnych i pozostają poza kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym, a bez względu na to wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w żadnym zakresie nie dawał podstawy do przyjęcia, by były one nieprawidłowe.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 i art. 98 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

aj